

Omfördelning i arbetskadeförsäkringen

Gabriella Sjögren Lindquist

Institutet för social forskning

Stockholms universitet

Syftet med studien

- Undersöka kostnaderna för inkomstbortfall för hela socialförsäkringen när en arbetsskada (arbetsolycka eller arbetssjukdom) inträffar.
 - Sjuklön, sjukpenning, sjukersättning, livränta.
- Jämföra utbetalningarna från socialförsäkringen (inkl. sjuklön) vid en arbetsskada med inbetalningarna till denna.
 - Andelen av de totala inbetalningar jämförs med andelen av de totala utbetalningarna.
 - Andelen som sjuklönen står för av de totala utbetalningarna analyseras.

- Kostnaderna för socialförsäkringen vid arbetsskador för grupp A och B är 10 miljoner vardera. Alla har lika höga löner i de två grupperna.
- Grupp A består av individer med långa sjukfall och den största delen av de totala utbetalningarna kommer från Försäkringskassan.
- Grupp B består av individer med många korta sjukfall och den största andelen av de totala kostnaderna kommer från arbetsgivaren i form av sjuklön.
- Arbetsgivarna för grupp A och B betalar in lika mycket i sociala avgifter då allas löner var lika stora, men arbetsgivarna för grupp B betalar dessutom en större andel av de 10 miljonerna i sjuklön och deras totala kostnader blir därmed högre.

Hur har utgifterna från socialförsäkringen tagits fram?

- En individs anmälda arbetsolycka eller arbetssjukdom från 2006 har matchats med
 - Sjuklön från SCB
 - Sjukpenning och sjukersättning från Försäkringskassan
 - Antagande om att livränta lämnas vid sjukersättning
- Avtalsförsäkringarna ingår inte då SCBs data inte går att länka exakt till inträffad arbetsskada.

Potentiella problem

- Anmälda arbetsskador överensstämmer inte med det faktiska antalet arbetsskador
 - "Arbetsorsakade besvär" pekar på att antalet är dubbelt så stort. Underrapporteringen lika stor bland män och kvinnor samt olika åldersgrupper. Relativt stor i de branscher som har högst kostnader för arbetsskador.
- Sjuklön endast för ett urval i privat sektor
- Bortfall inom sektorerna för sjuklön
 - För arbetsskador (som lett till sjukfrånvaro) som saknar information om utbetalningar har värden imputerats (OLS).

Hur har inbetalningarna till socialförsäkringen tagits fram?

- Information om alla (inte bara dem med arbetsskador) förvärvsarbetandes arbetsinkomster 2006.
- Arbetsinkomsten har multiplicerats med den då gällande arbetsskadeavgiften (0,68 %).
 - Det är andelen av ett kollektivs kostnader av de totala kostnaderna som intressant (det spelar således inte någon roll om vi gör beräkningarna utifrån arbetsskadeavgiften eller sjukförsäkringsavgiften – andelen förändras inte)

Arbetskadornas längd

- Totalt 32 757 arbetsolyckor och 8 433 arbetssjukdomar år 2006.

Tabell 1. Andel av arbetskadorna utifrån bedömd frånvaro 2006, 20-65 år

	Män		Kvinnor	
	Arbetsolyckor	Arbetssjukdomar	Arbetsolyckor	Arbetssjukdomar
1-3 dagar	22,7 %	4,0 %	24,1 %	5,9 %
4-14 dagar	35,5%	34,5%	41,9 %	34,3 %
>14 dagar	41,7 %	61,5 %	34,0 %	59,8 %
Totalt antal	19 397	3 716	13 360	4 697

Källa: Arbetsmiljöverkets statistikdatabas

Arbetskadade uppdelade efter ålder och kön

Tabell 4. Andel av de förvärvsarbetande som råkade ut för en arbetskada 2006

	Män		Kvinnor	
	Arbetsolyckor	Arbetssjukdomar	Arbetsolyckor	Arbetssjukdomar
20-29 år	0,90%	0,09%	0,51%	0,09%
30-39 år	0,76%	0,10%	0,50%	0,15%
40-49 år	0,86%	0,18%	0,63%	0,27%
50-59 år	0,84%	0,23%	0,72%	0,31%
60-65 år	0,67%	0,22%	0,65%	0,24%

Källa: Beräkningar utifrån mikrodata från Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan och SCB

Kostnaden för inkomstersättning

- Total kostnad för arbetsolyckor och arbetssjukdomar som inträffade 2006 var 1,594 miljoner resp. 1,904 miljoner kronor (2012 års priser).
 - Observera att detta är kostnaden för ett års inträffade arbetsskador och deras framtida kostnader.

Genomsnittskostnad per sjukfall			Totalkostnad för arbetsskador 2006	
	Arbets- olyckor	Arbets- sjukdomar	Arbetsolyckor	Arbetssjukdomar
Män	55 069 kr	241 380 kr	1 068 miljoner kr	897 miljoner kr
Kvinnor	39 383 kr	214 356 kr	526 miljoner kr	1 007 miljoner kr

Omfördelning mellan män och kvinnor

	Andel av de sysselsatta	Andel av de totala kostnaderna	Andel av kostnaderna för olyckor	Andel av kostnaderna, sjukdomar	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden	
						Arbets-olyckor	Arbets-sjukdomar
Män	52 %	56 %	67 %	47 %	60 %	9,6 %	3,0 %
Kvinnor	48 %	44 %	33 %	53 %	40 %	9,7 %	2,7 %

Kostnader för inkomstersättning olika åldersgrupper

Belopp i kronor	Arbetsolyckor				Arbetsjukdomar			
	Män		Kvinnor		Män		Kvinnor	
	Genom- snitts- kostnad	Total kostnad	Genom- snitts- kostnad	Total kostnad	Genom- snitts- kostnad	Total kostnad	Genom- snitts- kostnad	Total kostnad
Ålder								
20-29	25 285	107 milj.	13 164	30 milj.	151 995	62 milj.	145 415	57 milj.
30-39	42 932	184 milj.	43 652	114 milj.	184 974	105 milj.	176 392	140 milj.
40-49	65 335	313 milj.	46 920	158 milj.	249 333	248 milj.	221 734	315 milj.
50-59	80 549	349 milj.	48 418	173 milj.	275 737	325 milj.	238 294	367 milj.
60-65	66 082	114 milj.	33 143	52 milj.	276 669	158 milj.	231 376	129 milj.

Notera: Milj. = miljoner

Omfördelning mellan olika åldersgrupper, män

MÄN	Andel av de anställda	Andel av kostnaderna för olyckor	Andel av kostnaderna sjukdomar	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden	
					Arbets- olyckor	Arbets- sjukdomar
Ålder						
20-29	20,0 %	10,0 %	6,9 %	12,5 %	15,7 %	3,6 %
30-39	23,7 %	17,2 %	11,7 %	24,7 %	12,0 %	4,1 %
40-49	23,6 %	29,3 %	27,6 %	27,8 %	8,7 %	3,0%
50-59	21,8 %	32,7 %	36,2 %	25,2 %	7,4 %	2,7 %
60-65	10,9 %	10,7%	17,6 %	9,9 %	9,1 %	2,6 %

Omfördelning mellan olika åldersgrupper, kvinnor

KVINNOR	Andel av de anställda	Andel av kostnaderna för olyckor	Andel av kostnaderna sjukdomar	Andel av den totalt inbetal. avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden	
					Arbets-olyckor	Arbets-sjukdomar
Ålder						
20-29	20,0 %	5,7 %	5,6 %	13,2 %	19,9 %	3,4%
30-39	23,4 %	21,6 %	13,9 %	22,5 %	8,1 %	3,2%
40-49	23,9 %	30,0 %	31,3 %	27,9 %	8,5 %	2,7%
50-59	22,2 %	32,8 %	36,4 %	26,4 %	8,9 %	2,6%
60-65	10,5 %	9,9 %	12,8 %	10,0 %	13,1 %	2,5%

Omfördelning mellan branscher. Arbetsolyckor, män

MÄN	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklönsens andel av den totala kostnaden
Bygg	10,5%	16,22%	17,02%	10,0%	11,0%
Landtransport	4,6%	6,53%	16,33%	4,0%	8,4%
Tillverkning metallvaror	2,9%	4,76%	7,93%	2,7%	5,6%
Juridik, ek., bemann.	8,8%	5,42%	5,78%	8,7%	8,3%
Offentl.förv försvar	5,1%	7,46%	5,01%	5,7%	12,1%
Hälsa, social- o sjukvård	5,3%	4,28%	3,25%	5,4%	10,5%
Stål- o metallframst.	1,3%	3,76%	3,09%	1,4%	11,0%

Omfördelning mellan branscher. Arbetsolyckor, män forts.

MÄN	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden
Utbildning	5,2%	2,78%	3,00%	4,6%	7,2%
Tillverkn. av övriga maskiner	3,5	4,66%	2,98%	4,0%	14,0%
Partihand., ej motor	6,0	3,30%	2,94%	7,0%	11,1%
Post- o telekom.	2,0	2,46%	2,58%	1,9%	7,2%
El-, gas-, vatten	0,8	0,53%	2,48%	1,2%	2,2%
Jordbruk	1,8	1,27%	2,20%	1,0%	5,3%

Omfördelning mellan branscher. Arbetsolyckor, kvinnor

KVINNOR	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden
Hälso, social- o sjukvård	28,0%	43,14%	37,13%	28,0%	10,6%
Utbildning	16,2%	17,32%	18,03%	16,2%	9,3%
Juridik, ek., bemann.	7,7%	4,13%	7,34%	7,5%	5,3%
Offentl.förv försvar	6,4%	5,47%	3,33%	8,0%	17,3%
Land-transport	0,8%	1,57%	3,21%	0,8%	5,2%
Hotell o restaurang	3,2%	2,00%	2,72%	2,0%	6,9%

Omfördelning mellan branscher. Arbetsolyckor, kvinnor, forts.

KVINNOR	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklönsens andel av den totala kostnaden
Stödtj. transport, resebyrå	1,1%	0,83%	2,38%	1,2%	2,8%
Rekreation, sport, kultur	2,5%	1,33%	1,90%	2,2%	7,2%
Detaljhand. ej motor	7,6%	3,82%	1,83%	6,2%	18,4%
Tvätt, hår, kroppsvård, begravning	1,4%	0,31%	1,65%	0,9%	2,2%
Partihandel, ej motor	2,9%	1,04%	1,63%	3,5%	7,3%
Livsmedels- o dryckesframställn.	1,1%	2,49%	1,57%	0,1%	16,7%

Omfördelning mellan yrken. Arbetsolyckor, män

MÄN	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden
Fordonsförare	4,6%	7.58%	17.17%	3,6%	4,6%
Byggnads- o anläggnings- arbetare	4,5%	10.19%	11.37%	3,9%	9,8%
Maskinop., metall- o mineralbeh.	2,2%	5.59%	6.23%	1,8%	8,2%
Byggnads- hantverkare	4,4%	6.61%	5.21%	3,6%	12,4%
Gjutare, svetsare, plåtslagare	1,7%	3.59%	5.18%	1,4%	6,3%
Elmontörer, tele- o elektr.- reparatörer	1,6%	1.70%	3.28%	1,4%	5,3%

Omfördelning mellan yrken. Arbetsolyckor, män, forts.

MÄN	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklönsens andel av den totala kostnaden
Lager- o transportass.	2,6%	1.70%	3.28%	2,0%	11,5%
Säkerhetspersonal	1,1%	4.73%	3.23%	0,9%	6,9%
Tidningsdistributörer, vaktmästare	0,5%	2.15%	2.91%	0,4%	3,1%
Montörer	2,1%	1.09%	2.69%	1,7%	13,5%
Ingenjörer o tekniker	5,3%	4.36%	2.59%	5,7%	7,8%
Maskinförare	1,5%	1.47%	2.28%	1,2%	12,4%

Omfördelning mellan yrken. Arbetsolyckor, kvinnor

KVINNOR	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklönsens andel av den totala kostnaden
Vård- o omsorgspersonal	22,5%	41.26%	39.33%	19,4%	9,2%
Städare m.fl.	3,5%	4.54%	8.42%	2,7%	4,8%
Fordonsförare	0,4%	1.14%	4.16%	0,3%	2,6%
Köks- o restaurangbitr.	2,6%	3.14%	4.08%	1,9%	6,3%
Sjuksköterskor	3,1%	2.60%	3.36%	3,3%	8,4%
Chefer för mindre företag o enheter	1,2%	0.21%	3.10%	1,4%	0,9%

Omfördelning mellan yrken. Arbetsolyckor, kvinnor, forts.

KVINNOR	Andel av de anställda	Andel av arbetsolyckorna	Andel av kostnaderna	Andel av den totalt inbetalade avgiften	Sjuklörens andel av den totala kostnaden
Försäljare, detaljhandel	6,3%	3.00%	2.41%	5,6%	11,1%
Maskinoperatörer, textil-, skinn- o läderindustri	0,2%	0.40%	2.39%	0,2%	1,8%
Barnmorskor, sjuksköterskor m särskild kompetens	1,9%	0.97%	1.84%	2,3%	7,0%
Storhushålls- o restaurangpersonal	2,0%	2.04%	1.64%	1,6%	13,3%
Förskollärare, fritidspedagoger	3,9%	4.24%	1.52%	3,6%	27,6%
Övriga maskinoperatörer o montörer	0,5%	0.89%	1.52%	0,4%	5,5%

Tabell 31. Hävdade och rapporterade arbetsolyckor med sjukfrånvaro bland olika yrken

Bransch	Andel som uppger i "Arbetsorsakade besvär" att de varit sjukskrivna till följd av en arbetsolycka	Andel som anmält en arbetsolycka med sjukfrånvaro till Arbetsmiljöverket
Jordbruk, skogsbruk, jakt o fiske	2,4%	0,5%
Utvinning av mineral, tillverkning	2,3%	1,1%
El-, gas-, värme- o vattenförsörjning	..	0,5%
Byggverksamhet	3,1%	1,2%
Parti- o detaljhandel; reparation av fordon mm.	1,3%	0,3%
Handel m o service av motorfordon	2,5%	0,5%
Transport o kommunikation	2,1%	1,1%
Finansiell verksamhet	0,3%	0,2%
Fastighets- o uthyrningsverks. företagstj. (bemanningsbr.)	0,6%	0,4%
Utbildning	1%	0,6%
Hälso o sjukvård, sociala tjänster	1,4%	0,6%
Omsorg o sociala tjänster	2%	1,1%
Hotell o restaurang	0,4%	0,3%
Samhällstjänster o personliga tjänster	..	0,4%
Offentlig förvaltning, försvar, intern. verksamhet	1,1%	0,8%